

INTEGRACIJA MIGRANATA U DRUŠTVO – STAVOVI STUDENATA PRAVNOG FAKULTETA OSIJEK, ISTRAŽIVANJE I REZULTATI

U sklopu aktivnosti projekta u provedbi Udruge „MI“- Split, Pravni fakultet Osijek priključio se istraživačkom dijelu u kojem je naglasak bio na stavovima studenata u znanstvenom istraživanju koje se bavi pitanjem imigranata i izbjeglica u kontekstu suvremenih migrantskih kretanja na području Hrvatske i Europske unije. Piše: Mag.act.soc. Gordana Horvat, Pravni fakultet Osijek

Istraživanje je provedeno od svibnja do srpnja 2019. godine na studijskim programima prava i socijalnog rada, uključujući redovne i izvanredne studente. Dio studenata Socijalnog rada, ukupno 21 student, volonterski se pridružio u provedbi ankete među studentima svih godina preddiplomskog, integriranog i stručnog studija. Anketa je sastavljena i pripremljena u suradnji s Filozofskim fakultetom u Splitu te je kao takva provedena na ukupno tri Sveučilišta u Republici Hrvatskoj, Osijeku, Splitu i Rijeci. Anketa je anonimna, odobrena od strane etičkog povjerenstva Filozofskog fakulteta u Splitu i sadrži osnovne socio-demografske podatke (spol, dob, mjesto stanovanja, fakultet i smjer) te stavove studenata uz navedenu temu.

U anketi je sudjelovalo ukupno 240 studenata Pravnog fakulteta Osijek, od toga 167 studenata Prava i 73 studenta Socijalnog rada. Ukupan broj ispitanika Prava uključuje redovne i izvanredne studente integriranog studija prava i stručnog studija te od ukupno 167 studenata 43 ispitanika su muškog spola i 114 ispitanika je ženskog spola dok je raspon dobne skupine od 20 do 38 godina starosti. Studenti socijalnog rada kreću se u rasponu dobne skupine od 19 do 50 godina starosti, a od ukupnog broja ispitanika 5 ih je muškog spola i 68 ženskog spola te su uključeni studenti redovnog i izvanrednog preddiplomskog studija.

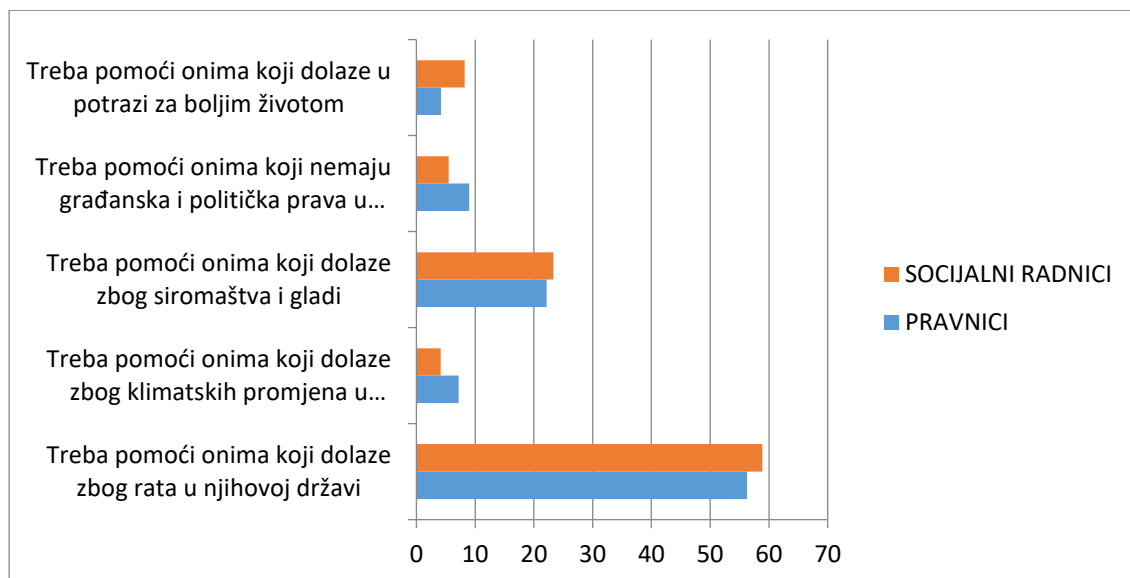
Rezultati prikazani u ovom radu dio su ukupnih rezultata ankete koji se još obrađuju, a u radu je prikazan dio koji nosi najznačajnije razlike u stavovima studenata između studijskih smjerova.

REZULTATI

Iz ukupnog broja ispitanika razvidno je mišljenje kome treba pomoći kada govorimo o imigrantima, a rezultat pokazuje da je stav ispitanika najviše orijentiran na pomoći onima koji dolaze zbog rata u njihovoj državi i to 57% ispitanika i da treba pomoći onima koji dolaze zbog

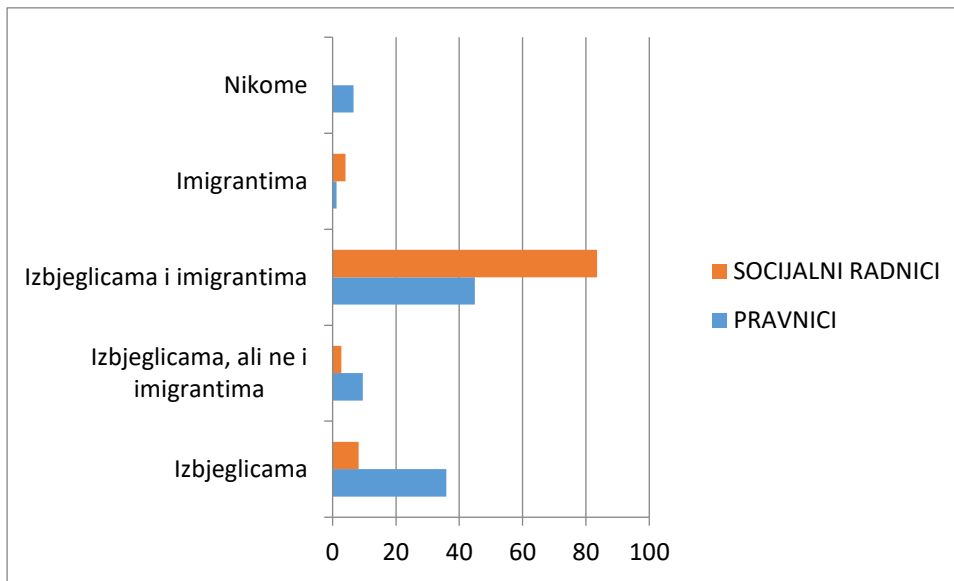
siromaštva i gladi 23% ispitanika. Ukoliko usporedimo ispitanike pravne struke i socijalne radnike, možemo primijetiti da je rezultat u stavovima ujednačen te da ispitanici u najvećoj mjeri podržavaju pomoć osobama koje dolaze iz ratom zahvaćenih područja.

Graf 1: Razlika u odgovorima između studenata prava i socijalnog rada na pitanje: *Prema Vašem mišljenju, kome treba pomoći?*

U istraživanju stavova vezanih za pružanje pomoći i podrške po kategorijama, više od polovice ukupnih ispitanika 57% misli da je pomoć potrebno pružiti i izbjeglicama i imigrantima dok 28% ispitanika misli da je pomoć potrebna samo izbjeglicama. Razlika se uočava kod stavova u odnosu na studijski smjer, studenti pravnog smjera u većoj mjeri podržavaju pružanje podrške izbjeglicama 36% te izbjeglicama i imigrantima 45% dok studenti socijalnog rada, njih 84% odabire kategoriju izbjeglice i imigranti.

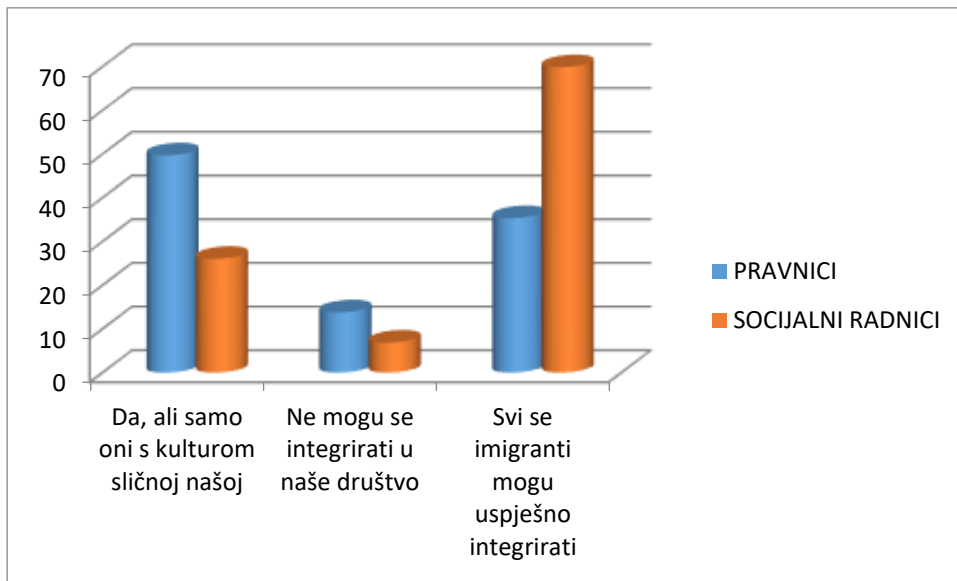
Graf 2: Razlika u odgovorima između studenata prava i socijalnog rada na pitanje: *Prema Vašem mišljenju, kome treba pomoći?*

Svi imigranti, bez obzira iz kojeg razloga i na koji način su se našli u RH, su ljudi u nevolji i treba im pomoći tvrdnja je na koju je, od ukupnog broja ispitanika, 48% odgovorili da se slaže ili se uglavnom slaže dok se 28% ispitanika niti slaže, niti ne slaže s ovom tvrdnjom, a gotovo 24% ispitanika se uglavnom ne slaže ili se ne slaže. Značajnijih odstupanja u studijskim smjerovima nema kao ni kod pitanja imaju li imigranti utjecaja na kulturološke i tradicijske vrijednosti hrvatskog društva, gdje je broj ispitanika podijeljen u mišljenju ravnomjerno i gotovo ih polovina tvrdi da da, dok ostala polovina polovina tvrdi da ne. Polovina ispitanika koja tvrdi da postoji utjecaj smatra da je on negativan, 26% ili niti pozitivan niti negativan 23%.

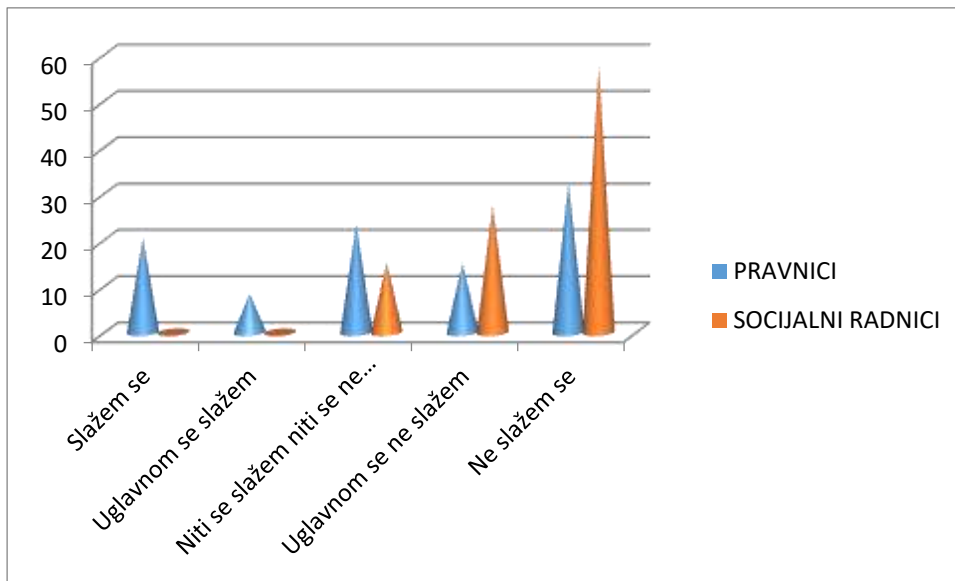
Značajnija razlika u ukupnom broju ispitanika, a u odnosu na studijski program, javila se kod pitanja: Mogu li se imigranti uspješno integrirati u hrvatsko društvo?. Dok većina ispitanika pravnog smjera smatra da mogu ali samo oni s kulturom sličnom našoj, većina ispitanika studenata socijalnog rada smatra da se svi imigranti mogu uspješno integrirati u društvo i zajednicu.

Graf 3: Razlika u odgovorima između studenata prava i socijalnog rada na pitanje: *Mogu li se imigranti uspješno integrirati u hrvatsko društvo?*

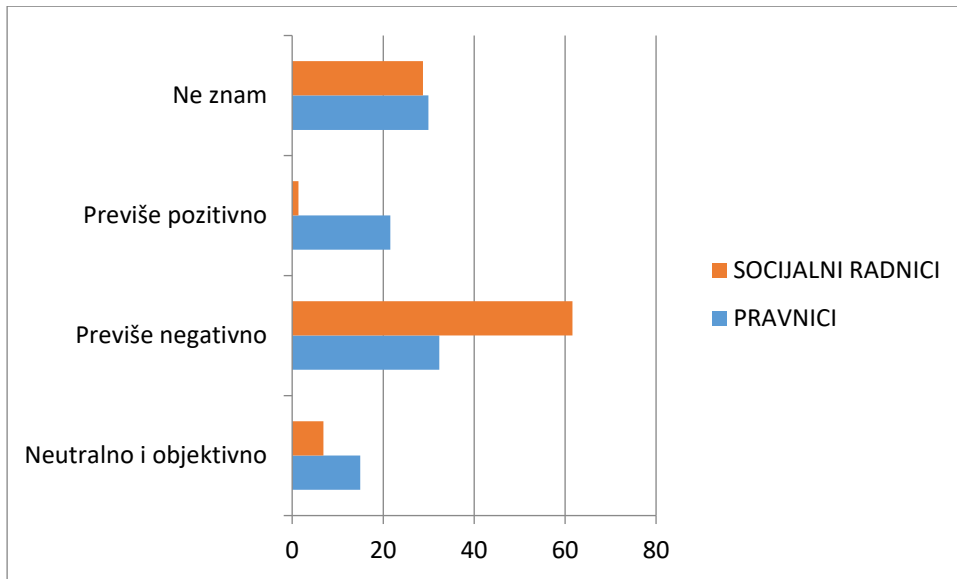
Ispitanici su ujednačeni u mišljenju da svi oni koju su se zatekli na teritoriju Republike Hrvatske trebaju imati viši nivo kvalitete života, što uključuje smještaj, hranu, higijenu i zdravstvenu njegu te njih preko polovine 58% tvrdi da je to potrebno, a samo manji dio 11% smatra da nije. Jedno od pitanja koje ujedno i simbolički prikazuje barijeru i otpor prema imigrantima je i pitanje postavljanja bodljikave žice kao rješenja za zaustavljanje ilegalnih imigracija gdje je razlika između studijskih programa prava i socijalnog rada značajna. Ispitanici pravnih smjerova, njih 28%, smatraju da se slažu ili uglavnom slažu s upotrebom bodljikave žice, 32% ih se ne slaže s navedenim dok ih se 23% niti slaže niti ne slaže. Ispitanici studija socijalnog rada, njih 85% se ne slaže ili uglavnom ne slaže.

Graf 4: Razlika u odgovorima između studenata prava i socijalnog rada na pitanje: *Je li bodljikava žica rješenje za zaustavljanje ilegalnih imigracija?*

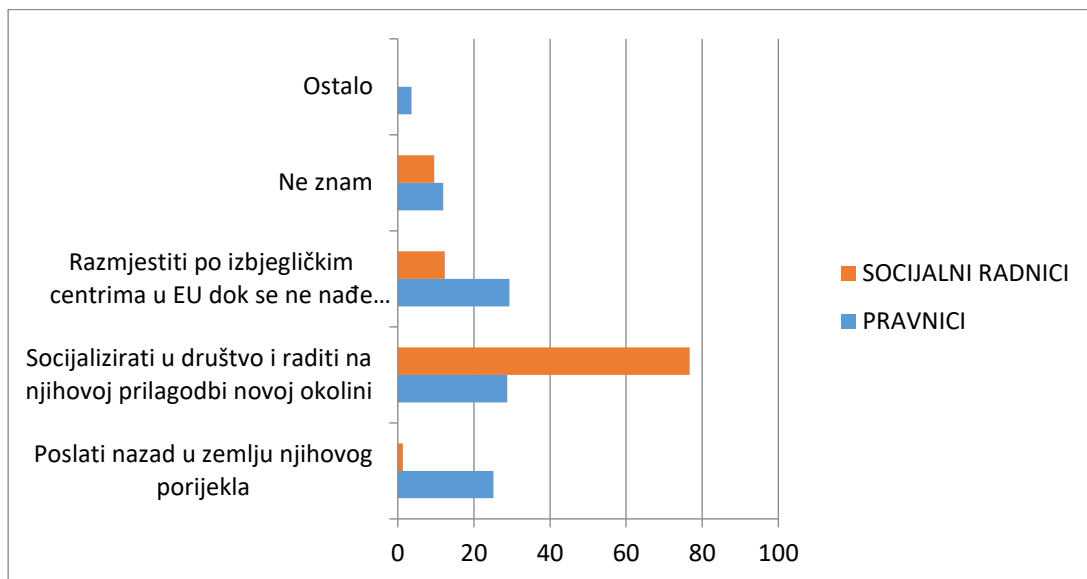
Ujednačenost oko stavova javlja se i kod stavova u pogledu sigurnost hrvatskih građana i njihove ugroženosti dolaskom imigranata gdje se, od ukupnog broja ispitanika, njih 36% uglavnom slaže ili slaže da je sigurnost hrvatskih građana ugrožena dok ih se 32% uglavnom ne slaže ili u potpunosti ne slaže. Javnost, pa tako i ispitanici, bili su izloženi medijskom utjecaju i medijima koji su izvještavali o migrantskim rutama, situaciji na terenu, kolonama koje pristižu, pomoći koja im je pružena. Percepcija ispitanika o načinu izvještavanja medija pokazala je razliku u stavovima studenata pravnih smjerova koji većinom smatraju, osim previše negativno 32%, da ne znaju ili previše pozitivno 22% i studenata socijalnog rada koji izvještavanje medija ne vide kao pozitivno i neutralno i objektivno nego većinom negativno 62%.

Graf 5: Razlika u odgovorima između studenata prava i socijalnog rada na pitanje: *Kako mediji izvještavaju o imigrantima?*

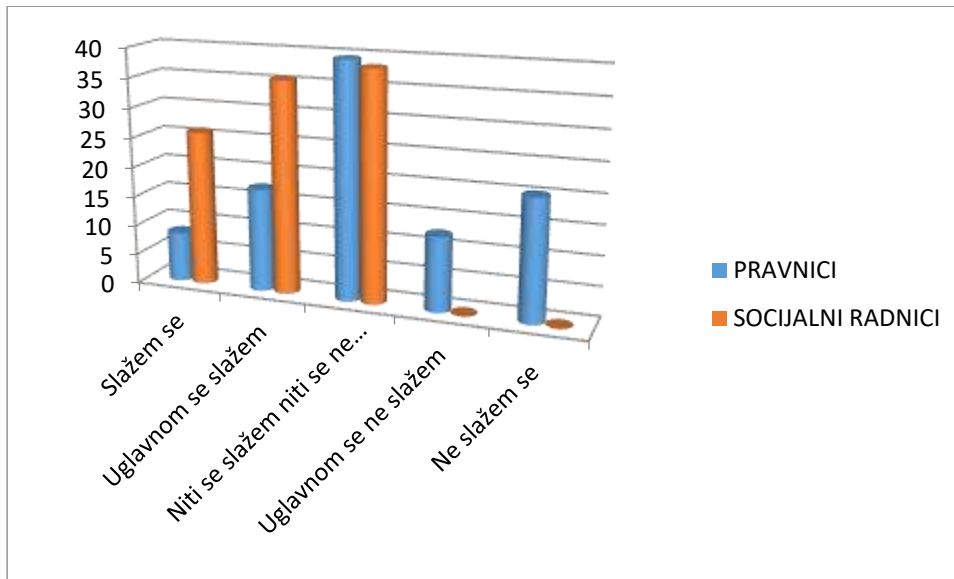
Ispitanici, ukupno, slažu se oko mišljenja koji su glavni razlozi zbog kojeg imigranti odlučuju napustiti vlastitu zemlju te je 30% ispitanika navelo ekonomski razlog dok je rat i političku nesigurnost odabralo 54% ispitanika. Jednako tako ispitanici navode da su imigranti teret za ekonomski razvoj Europe, njih 55% dok je njih 34% neutralno. Značajnija razlika u stavovima studenata prava i studenata socijalnog rada javlja se kod teme što učiniti s migrantima, što poduzeti pa tako studenti pravnih smjerova smatraju, njih 29%, da ih treba smjestiti u izbjegličke kampove dok se nađe rješenje ili njih 25% smatra da ih treba poslati nazad u zemlju njihovog porijekla dok ih je 29% mišljenja da ih je potrebno integrirati u društvo. Studenti socijalnog rada u većini, 77%, smatraju da je migrante potrebno socijalizirati u društvo i raditi na njihovoj prilagodbi i integraciji u zajednici.

Graf 6: Razlika u odgovorima između studenata prava i socijalnog rada na pitanje: *Imigrante treba:*

Među studijskim programima većih odstupanja nema ni u stavovima oko pitanja trebamo li prihvatiti imigrante zato što obogaćuju naše društvo gdje je od ukupnog broja ispitanika njih 48% odgovorila da se ne slaže ili se uglavnom ne slaže. Ukupno 35% ispitanika je po ovom pitanju neutralno, niti se slaže niti se ne slaže. Kada se govori o moralu, primjetne su razlike između studenata prava i studenata socijalnog rada. Studenti socijalnog rada, njih 62%, slažu se ili se uglavnom slažu dok se 33% ispitanika pravih smjerova ne slaže ili gotovo ne slaže.

Graf 7: Razlika u odgovorima između studenata prava i socijalnog rada na tvrdnju: *Trebamo prihvatiti imigrante zato što je to moralno ispravno.*

Rezultati prikazani u ovom radu dio su ukupno provedenog istraživanja i prikazuju najznačajnije razlike u stavovima studenata prava i studenata socijalnog rada na Pravnom fakultetu Osijek. Prikupljeni i obrađeni podatci pokazat će jasne smjernice za buduću potrebnu edukaciju studenata, segmente u kojima je to više ili manje potrebno kao i naglasak na kolegijima ljudskih prava.